

Opetushallituksen arvioita syksyn 2017 koulutuksen aloittavien ja opiskelijoiden määristä sekä oppilaitosten lukumääristä

Tässä tilastokoosteessa on tietoja koulutuksen aloittavien määristä sekä opiskelijoiden ja oppilaitosten lukumääristä uuden lukuvuoden alkaessa. Tilastokooste sisältää Opetushallituksen vuoden 2015 tilastotiedot ja arviot vuodelle 2017. Lähteenä ja arvioiden pohjana on käytetty Tilastokeskuksen ja opetushallinnon tietoja ja rekistereitä. Arvioissa on otettu huomioon tehdyt koulutuspoliittiset linjaukset ja odotettavissa olevat kehityssuunnat.

Tilastokooste käsittää yleissivistävän sekä ammatillisen koulutuksen.

Tilastokooste kattaa seuraavat tiedot:

1. Perusopetus peruskouluissa, peruskouluasteen erityiskouluissa sekä perus- ja lukioasteen kouluissa
2. Lukiokoulutus lukioissa sekä perus- ja lukioasteen kouluissa
3. Ammatillinen koulutus
4. Ruotsinkielinen koulutus.

Tilastokooste käsittelee koko maan (mkl. Ahvenanmaa) koulutuksen tietoja yhteensä sekä erikseen ruotsinkielistä koulutusta. Vieraskielisten opiskelijoiden osuus perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa on kasvava ja siksi myös nämä tiedot ovat tilastokoosteessa mukana. Vieraskielisiksi lasketaan muut kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkieliset opiskelijat.

Luvut oppilaitosten määristä sisältävät oppilaitokset, joissa on tarjottu opetusta kyseisenä vuonna.

1. PERUSOPETUS

Uuden lukuvuoden alkaessa perusopetusta antavien koulujen määrän arvioidaan vähenevän edelleen. Koulujen väheneminen koskee kuten aiemminkin etenkin pieniä alle 50 oppilaan kouluja.

Perusopetuksessa arvioidaan aloittavan ensimmäisellä vuosiluokalla noin 62 900 lasta. Heistä runsaat 90 % on 7-vuotiaita. Perusopetuksen 7. vuosiluokalla arvioidaan aloittavan 60 000 oppilasta vuonna 2017, kun vuonna 2015 aloittavien määrä oli 57 687.

Perusopetuksen koulujen lukumäärä	2017 (arvio)	2015
Peruskouluja yhteensä 1)	2 378	2 507
- joista peruskouluasteen erityiskouluja	74	76
- joista perus- ja lukioasteen kouluja	41	40

Perusopetuksen oppilaiden lukumäärä	2017 (arvio)	2015
Perusopetuksessa oppilaita yhteensä	553 950	546 065
- vuosiluokkien 1–6 oppilaat	366 000	359 461
- vuosiluokkien 7–9 oppilaat	175 000	174 724
- koululaitoksen esiopetuksessa	12 500	11 376
- lisäopetuksessa (10-luokka)	450	504

Perusopetuksen 1. vuosiluokan oppilaat	2017 (arvio)	2015
Syksyllä peruskoulun aloittavat oppilaat	62 900	61 019

1) Ei sisällä kansanopistojen antamaa peruskoulutusta
Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Vieraskielisten oppilaiden osuuden kehitys perusopetuksessa vuosina 2014 ja 2015

Vieraskielisiä peruskoululaisia vuosiluokilla 1–9 oli kaiken kaikkiaan 32 214 oppilasta vuonna 2015, mikä on 6 % kaikista oppilaista. Vuonna 2014 vieraskielisiä oppilaita oli 29 769 ja heidän osuutensa kaikista oppilaista oli 5,6 %. Arvio vuoden 2017 vieraskielisten oppilaiden osuudesta kaikista oppilaista on noin 7 %.

2. LUKIOKOULUTUS

Viimeisten vuosien aikana lukioiden opiskelijamäärä on ollut tasaisessa laskussa, mutta vuodesta 2015 alkaen kiinnostus lukiokoulutukseen on hivenen kasvanut. Syksyllä 2017 lukio-opiskelijoita arvioidaan olevan noin 104 100, joista vajaan kahdeksan prosentin arvioidaan olevan aikuisopiskelijoita. Syksyllä 2017 uusia lukio-opiskelijoita aloittaa nuorten koulutuksessa arviolta 32 300 ja aikuiskoulutuksessa 3 000.

Lukiokoulutuksen oppilaitosten lukumäärä	2017 (arvio)	2015
Lukioita yhteensä	381	396
- joista perus- ja lukioasteen kouluja	41	40

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä lukiokoulutuksessa	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita yhteensä	35 300	35 262
- nuorten opetussuunnitelma	32 300	32 168
- aikuisten opetussuunnitelma	3 000	3 094
Opiskelijamäärä yhteensä	104 100	104 060
- nuorten opetussuunnitelma	96 000	95 994
- aikuisten opetussuunnitelma	8 100	8066

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Vieraskielisten opiskelijoiden osuuden kehitys lukiokoulutuksessa vuosina 2014 ja 2015

Vuonna 2015 lukioissa oli 5 342 vieraskielistä opiskelijaa, joista 1 937 oli uusia opiskelijoita. Samana vuonna vieraskielisten opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista oli 5,1 %. Vuonna 2014 vieraskielisten opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista oli 4,8 % eli 5 006 opiskelijaa, heistä uusia opiskelijoita oli 1 807. Vieraskielisten opiskelijoiden osuuden arvioidaan vuonna 2017 olevan noin 5,4 %.

3. AMMATILLINEN KOULUTUS

Ammatillisen koulutuksen osassa käsitellään ammatillisen koulutuksen kokonaisuutta koko maassa ja muuta opetushallinnon ulkopuolista koulutusta, kuten esimerkiksi työvoimapolitiittista koulutusta.

Oppilaitokset – ammatillinen peruskoulutus (oppilaitosmuotoinen)

Vuoden 2017 syksyllä arvioidaan olevan noin 180 oppilaitosta, joissa järjestetään ammatillista peruskoulutusta. Luvussa ovat mukana ne oppilaitokset, joissa järjestetään ammatillista peruskoulutusta ja näyttötutkintoon valmistavaa ammatillista peruskoulutusta.

Ammatillinen peruskoulutus (oppilaitosmuotoinen)

Syksyllä 2017 aloittaa oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa arviolta 46 200 uutta opiskelijaa. Opiskelijoiden kokonaismäärän arvioidaan olevan 123 400. Nämä arviot ovat hyvin lähellä vuonna 2015 tilastoitujen uusien opiskelijoiden ja opiskelijoiden määriä.

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä ammatillisessa peruskoulutuksessa *)	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita	46 200	46 179
Opiskelijamäärä syksyllä	123 400	123 226

*) Luvut eivät sisällä oppisopimuskoulutusta.

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Näyttötutkintoon valmistava ammatillinen perus- ja lisäkoulutus (oppilaitosmuotoinen)

Näyttötutkintoon valmistavassa oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa aloittaa vuonna 2017 arviolta 25 900 uutta opiskelijaa. Näyttötutkintoon valmistavan ammatillisen peruskoulutuksen suosio on kasvanut koko 2010-luvun aikana: vuonna 2015 siinä aloitti noin 8 500 opiskelijaa enemmän kuin vuonna 2010. Opiskelijamäärän arvioidaan vuonna 2017 nousevan 54 500:een.

Ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa aloittaa vuonna 2017 arviolta 19 100 uutta opiskelijaa, joista 86 % ammattitutkintokoulutuksessa. Kokonaisopiskelijamäärän arvioidaan näissä koulutuksissa olevan yhteensä noin 40 600 opiskelijaa, joista 81 % opiskelee ammattitutkintokoulutuksessa. Ammattitutkinnot ovat siis selvästi suosittumia kuin erikoisammattitutkinnot, joiden suosio on kuitenkin hieman kasvanut 2010-luvulla. Ammattitutkintojen suosio vaihtelee enemmän vuosittain ja se on pienentynyt vuodesta 2010.

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä näyttötutkintoon valmistavassa ammatillisessa koulutuksessa *)	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita yhteensä	45 000	43 657
- ammatilliset perustutkinnot	25 900	24 750

- ammattitutkinnot	15 600	15 621
- erikoisammattitutkinnot	3 500	3 286
Opiskelijamäärä yhteensä	95 100	93 088
- ammatilliset perustutkinnot	54 500	53 444
- ammattitutkinnot	33 000	32 140
- erikoisammattitutkinnot	7 600	7 504

*) Tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen. Luvut eivät sisällä oppisopimuskoulutusta.

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Oppisopimuskoulutus

Vuonna 2017 oppisopimuskoulutuksen aloittavia arvioidaan olevan noin 18 800. Kaikkien oppisopimuskoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden määrä on noin 49 000.

Oppisopimuskoulutus on edelleen vahva väylä ammatillisen tutkinnon suorittamiseen, varsinkin erikoisammattitutkintojen osalta. Vuonna 2017 oppisopimusteitse erikoisammattitutkintoa suorittavia opiskelijoita on noin 15 200, mikä on lähes kaksinkertainen määrä erikoisammattitutkintoa oppilaitosmuotoisesti opiskeleviin verrattuna.

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä oppisopimuskoulutuksessa	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita yhteensä	18 800	18 033
- ammatilliset perustutkinnot	6 200	5 931
- ammattitutkinnot	6 100	5 894
- erikoisammattitutkinnot	6 500	6 208
Opiskelijamäärä yhteensä	49 000	47 244
- ammatilliset perustutkinnot	18 700	17 766
- ammattitutkinnot	15 100	14 309
- erikoisammattitutkinnot	15 200	15 169

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Ammatillinen koulutus yhteensä

Opetushallituksen arvion mukaan tänä vuonna opiskelee tutkintotavoitteisessa ammatillisessa koulutuksessa oppisopimuskoulutus mukaan lukien yhteensä 267 500 opiskelijaa. Kuluvana vuonna ammatillisessa koulutuksessa arvioidaan aloittavan noin 110 000 opiskelijaa. Arvioidut lukumäärät ovat hieman korkeammat kuin vuoden 2015 toteutuneet lukumäärät.

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä ammatillisessa koulutuksessa (Kaikki koulutustyyppit yhteensä) *)	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita yhteensä	110 000	107 869
Ammatillinen peruskoulutus	78 300	76 860

Ammattitutkintoon valmistava koulutus	21 700	21 515
Erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus	10 000	9 494
Opiskelijamäärä yhteensä	267 500	263 558
Ammatillinen peruskoulutus	196 600	194 436
Ammattitutkintoon valmistava koulutus	48 100	46 449
Erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus	22 800	22 673

* Tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen.

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

Vieraskielisten opiskelijoiden osuuden kehitys ammatillisessa koulutuksessa vuosina 2014 ja 2015

Vieraskielisten uusien opiskelijoiden osuus kaikista ammatillisessa koulutuksessa opintonsa aloittaneista opiskelijoista oli vuonna 2015 lähes yhdeksän prosenttia (8,9 %). Vuotta aiemmin, vuonna 2014 osuus oli 8,3 %. Opiskelijoiden kokonaismäärästä vieraskielisten osuus oli hieman pienempi. Vuonna 2015 vieraskielisiä opiskelijoita oli koko opiskelijamäärästä 8,2 %, vuonna 2014 osuus oli 7,3 %. Vuonna 2017 vieraskielisten opiskelijoiden osuuden arvioidaan kaikista opiskelijoista olevan noin 9 %.

4. RUOTSINKIELINEN KOULUTUS

Perusopetus

Perusopetuksen ruotsinkielisten koulujen ensimmäisellä vuosiluokalla arvioidaan aloittavan noin 3 980 oppilasta syksyllä 2017. Viimeisten viiden vuoden aikana ruotsinkielisten koulujen määrä on laskenut 8 %. Ruotsinkieliseen perusopetukseen osallistuvien oppilaiden lukumäärä on sen sijaan noussut 3 %.

Perusopetuksen 1. vuosiluokan oppilaat	2017 (arvio)	2015
Syksyllä peruskoulun aloittavat oppilaat	3 980	3 918

Perusopetuksen koulujen lukumäärä (ruotsinkielinen koulutus)	2017 (arvio)	2015
Peruskouluja yhteensä 1)	244	253
- joista peruskouluasteen erityiskouluja	3	4
- joista perus- ja lukioasteen kouluja	5	5

Perusopetuksen oppilaiden lukumäärä	2017 (arvio)	2015
Perusopetuksessa oppilaita yhteensä	34 280	33 885
- vuosiluokkien 1–6 oppilaat	22 745	22 377
- vuosiluokkien 7–9 oppilaat	10 545	10 562
- koululaitoksen esiopetuksessa	973	929
- lisäopetuksessa (10-luokka)	17	17

1) Ei sisällä kansanopistojen antamaa peruskoulutusta

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

Vieraskielisten oppilaiden osuus ruotsinkielisessä perusopetuksessa vuosina 2014 ja 2015

Vieraskielisten oppilaiden osuus ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärästä oli vuosina 2014 ja 2015 alle 3 %. Vuonna 2014 vieraskielisiä oppilaita oli 822 ja vuonna 2015 heitä oli 852. Vuoden 2017 vieraskielisten oppilaiden osuutta ruotsinkielisessä perusopetuksessa ei pystytä luotettavasti arvioimaan vähäisen oppilasmäärän vuoksi.

Lukiokoulutus

Ruotsinkielisissä lukioissa opiskelevien määrä on laskenut viimeisen viiden vuoden aikana 7 %. Vuonna 2017 opiskelijoita arvioidaan olevan noin 6 400, joista aikuisopiskelijoiden osuus on alle 2 %. Lukuvuoden 2017 alkaessa noin 2 180 nuoren opiskelijan arvioidaan aloittavan ensimmäisen opiskeluvuotensa.

Lukiokoulutuksen oppilaitosten lukumäärä (ruotsinkielinen koulutus)	2017 (arvio)	2015
Lukioita yhteensä	35	35
- joista perus- ja lukioasteen kouluja	4	5

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä lukiokoulutuksessa (ruotsinkielinen koulutus)	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita yhteensä	2 220	2 267
- nuorten opetussuunnitelma	2 180	2 227
- aikuisten opetussuunnitelma	40	40
Opiskelijamäärä yhteensä	6 400	6 679
- nuorten opetussuunnitelma	6 300	6 579
- aikuisten opetussuunnitelma	100	100

1) Ei sisällä kansanopistojen antamaa lukiokoulutusta
Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Vieraskielisten opiskelijoiden osuus ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa vuosina 2014 ja 2015

Vieraskielisten opiskelijoiden osuus kaikista ruotsinkielisissä lukioissa opiskelevista oli vuosina 2014 ja 2015 alle 3 %. Vuonna 2014 ruotsinkielisissä lukioissa opiskeli 153 vieraskielistä opiskelijaa ja vuonna 2015 177. Vieraskielisten osuus kaikista ruotsinkielisten lukioiden uusista opiskelijoista oli päälle 3 %: vuonna 2014 vieraskielisiä oli 65 ja vuotta myöhemmin 67. Vuoden 2017 vieraskielisten opiskelijoiden osuutta ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa ei pystytä luotettavasti arvioimaan vähäisen opiskelijamäärän vuoksi.

Ammatillinen koulutus

Oppilaitokset – ammatillinen peruskoulutus (oppilaitosmuotoinen)

Vuoden 2017 syksyllä arvioidaan olevan 14 oppilaitosta, joissa järjestetään ruotsinkielistä ammatillista peruskoulutusta. Luvussa ovat mukana ne oppilaitokset, joissa järjestetään opetussuunnitelmaperusteista ammatillista koulutusta ja näyttötutkintoon valmistavaa ammatillista peruskoulutusta.

Ammatillinen peruskoulutus (oppilaitosmuotoinen)

Ruotsinkielisessä ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioidaan vuonna 2017 aloittavan 1 920 uutta opiskelijaa. Yhteensä koulutuksessa opiskelee arviolta 5 500 henkilöä.

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä ammatillisessa peruskoulutuksessa (ruotsinkielinen) *)	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita	1 920	1 927
Opiskelijamäärä syksyllä	5 500	5 487

*) Luvut eivät sisällä oppisopimuskoulutusta.

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Näyttötutkintoon valmistava ammatillinen perus- ja lisäkoulutus (oppilaitosmuotoinen)

Ruotsinkielisessä näyttötutkintoon valmistavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa aloittaa vuonna 2017 arviolta 810 uutta opiskelijaa. Kaiken kaikkiaan opiskelijoita arvioidaan olevan kyseisessä koulutuksessa 1 760. Kyseisen koulutuksen suosio on pysynyt tasaisena viime vuosien aikana.

Ruotsinkielisissä ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavissa koulutuksissa arvioidaan aloittavan yhteensä noin 560 uutta opiskelijaa ja yhteenlaskettu opiskelijamäärä näissä tutkinnoissa olisi noin 1 250. Yhteensä ruotsinkieliseen näyttötutkintoon valmistavaan ammatilliseen koulutukseen osallistuu vuonna 2017 arviolta 3 010 opiskelijaa.

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä näyttötutkintoon valmistavassa ammatillisessa koulutuksessa *) (ruotsinkielinen)	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita yhteensä	1 370	1 307
- ammatilliset perustutkinnot	810	759
- ammattitutkinnot	460	451
- erikoisammattitutkinnot	100	97
Opiskelijamäärä yhteensä	3 010	2 919
- ammatilliset perustutkinnot	1 760	1 646
- ammattitutkinnot	1 000	995
- erikoisammattitutkinnot	250	278

*) Tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen. Luvut eivät sisällä oppisopimuskoulutusta.

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Oppisopimuskoulutus

Ruotsinkielisessä oppisopimuskoulutuksessa arvioidaan vuonna 2017 aloittavan 440 uutta opiskelijaa, mikä on samalla tasolla kuin vuonna 2015. Myöskään kokonaisopiskelijamäärässä ei arvioida tapahtuvan suuria muutoksia.

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä oppisopimuskoulutuksessa (ruotsinkielinen)	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita yhteensä	440	427
- ammatilliset perustutkinnot	190	187
- ammattitutkinnot	140	133
- erikoisammattitutkinnot	110	107
Opiskelijamäärä yhteensä	1 000	974
- ammatilliset perustutkinnot	510	508

- ammattitutkinnot	250	235
- erikoisammattitutkinnot	240	231

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Ammatillinen koulutus yhteensä

Opetushallituksen arvion mukaan ruotsinkielisessä tutkintotavoitteisessa ammatillisessa koulutuksessa oppisopimuskoulutus mukaan lukien opiskelee yhteensä 9 510 opiskelijaa vuonna 2017. Opintonsa aloittavia opiskelijoita arvioidaan olevan 3 730.

Uudet opiskelijat ja opiskelijamäärä ammatillisessa koulutuksessa (ruotsinkielinen) (Kaikki koulutustyyppit yhteensä *)	2017 (arvio)	2015
Uusia opiskelijoita yhteensä	3 730	3 661
Ammatillinen peruskoulutus	2 920	2 873
Ammattitutkintoon valmistava koulutus	600	584
Erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus	210	204
Opiskelijamäärä yhteensä	9 510	9 380
Ammatillinen peruskoulutus	7 770	7 641
Ammattitutkintoon valmistava koulutus	1 250	1 230
Erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus	490	509

*Tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen.

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Vieraskielisten opiskelijoiden osuuden kehitys ammatillisessa koulutuksessa vuosina 2014 ja 2015

Vuonna 2015 ruotsinkielisessä ammatillisessa koulutuksessa vieraskielisten uusien opiskelijoiden osuus kaikista uusista opiskelijoista oli 6,9 % ja vuonna 2014 osuus oli 6,3 %. Opiskelijoiden kokonaismäärässä vieraskielisten osuudet olivat hieman pienemmät. Vuonna 2015 vieraskielisten opiskelijoiden osuus koko opiskelijamäärästä oli 6,2 % ja vuonna 2014 osuus oli 5,2 %. Vuoden 2017 vieraskielisten opiskelijoiden osuutta ruotsinkielisessä ammatillisessa koulutuksessa ei pystytä luotettavasti arvioimaan vähäisen opiskelijamäärän vuoksi.

Lisätietoja antavat Opetushallituksessa:

Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu: www.vipunen.fi

Yleissivistävä koulutus: Pirjo Karhu, puh. 029 533 1317 ja Riikka Koivusalo, puh. 029 533 1190

Ammatillinen koulutus: Timo Kumpulainen, puh. 029 533 1109 ja Marianne Portin, puh. 029 533 1178